

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міського будівництва та господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан інженерно-технічного
факультету

Йолана ГОЛИК
« 30 » червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УРБАНІСТИКА

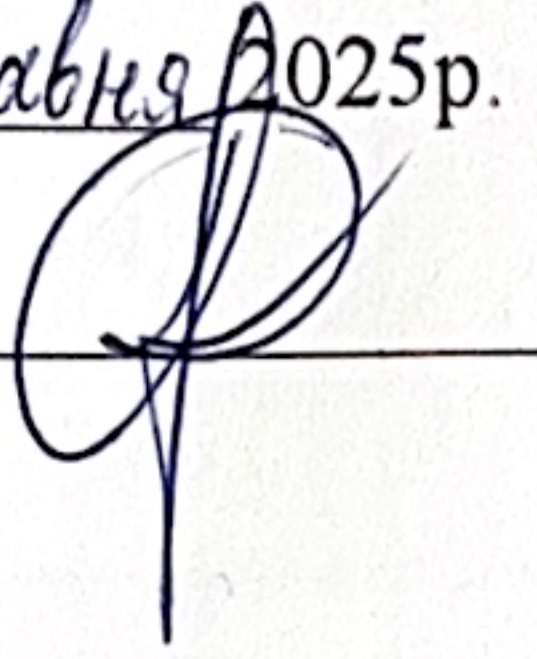
Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G19 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Міське будівництво та господарство
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Урбаністика» для здобувачів вищої освіти галузі знань **G Інженерія, виробництво та будівництво спеціальності G19 Будівництво та цивільна інженерія** освітньої програми «Міське будівництво та господарство».

Розробники: Голик Й.М., к.т.н., доцент кафедри міського будівництва та господарства, Стецько І.І., асистент кафедри міського будівництва та господарства

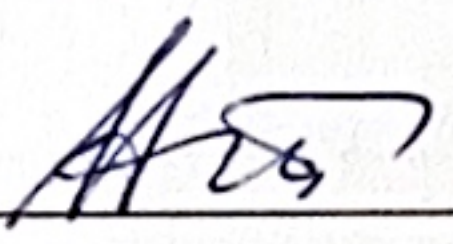
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міського будівництва та господарства

протокол № 1/ від «28» травня 2025р.

Завідувач кафедри МБГ Діана КАЙНЦ

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету

протокол № 6 від «27» червня 2025р.

Голова науково-методичної комісії Володимир ЦИГИКА

© Голик Йолана Миколаївна,
Стецько Іван Іванович, 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,4 самостійної роботи студента – 4,5	6	6
	Лекції:	
	38	12
	Практичні:	
	36	10
Вид підсумкового контролю: екзамен	Індивідуальна робота (курсний проєкт):	
	30	30
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	76	128

2.МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «**Урбаністика**» впливає із мети освітньо-професійної підготовки студентів вищого навчального закладу та визначається змістом тих системних знань і умінь, котрими повинен володіти бакалавр будівництва. Знання, які отримує студент є базовими для блоку дисциплін. Мета дисципліни – навчити мисленню інженера-будівельника, виробити у майбутніх спеціалістів сучасний творчий метод містобудівного проектування, який заснований на системному обліку соціально-функціональних, інженерно-будівельних, техніко-економічних та архітектурно-художніх факторів, які складають основу складного об'єкту проектування, як сучасне місто та його структурні елементи.

Завдання дисципліни полягає в тому, щоб студенти системно засвоїли основні структурно-функціональні елементи території міста, сприймали місто, як складний об'єкт який перманентно розвивається.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії..

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ЗК-05 – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

СК01. Здатність використовувати концептуальні наукові та практичні знання з математики, хімії та фізики для розв'язання складних практичних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії.

СК05. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проектування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії.

СК06. Здатність до інжинірингової діяльності у сфері об'ємно-планувального будівництва та планування міських територій, складання та використання технічної документації.

СК08. Усвідомлення принципів проектування територій міст та поселень.

СК10. Здатність використовувати топографічні матеріали при розробці проектів планування та благоустрою міських територій, вулиць і доріг.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Урбаністика**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

- ОК-16 - Геоінформаційні системи в будівництві,
- ОК-30 - Архітектура будівель і споруд,
- ОК-11 – Вступ до будівельної справи

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міське будівництво і господарство», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечувати досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.	РН01
Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури, будівництва та планування територій міст і поселень.	РН02.

Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефахівцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою.	РН03.
Проектувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи.	РН04.
Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.	РН05.
Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	РН07.
Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних інженерних задач в галузі планування міст, будівництва та цивільної інженерії.	РН12.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Урбаністика**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Вміти застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних та природничих наук у сфері будівельної діяльності	РН01 РН02.
Володіти робочими навичками ефективно працювати самостійно та в команді, вміти отримувати бажаний результат в умовах визначеного часу.	РН04.
Вміння працювати з геодезичними приладами та використовувати топографічні матеріали при розробці проектів планування, реконструкції та благоустрою міських територій, вулиць і доріг, проектуванні зведенні об'єктів будівництва та інженерних мереж;	РН05.
Вміти створювати і застосовувати, геодезичні знімання, геологічні вишукування об'ємно-планувальні рішення для подальшого проектування, в тому числі з використанням інформаційних технологій	РН12.
Вміти користуватись і дотримуватись сучасних вимог нормативної документації в галузі будівництва	РН03.
Вміти приймати самостійно рішення, вміти забезпечувати надійну та безпечну експлуатацію містобудівних об'єктів, будівельних конструктивів будівель і споруд та інженерних робіт.	РН07

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методи демонстрування навчальної дисципліни є:

- практичні роботи,
- тести,
- письмова контрольна робота

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: опитування і комунікації зі студентом.

Форма модульного контролю: контрольна робота, яка складається із теоретичної і практичної частини, усне опитування, практичні роботи

Форми підсумкового семестрового контролю: екзамен

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ПР1	ПР2	50	100
4	4	4	4	4	4	4	4	8	10		

Де T1, T2, T3, T4, T5, T5, T6, T7, T8 – теми 1-го модуля, ПР1 та ПР2 – практичні роботи 1-го модуля

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума балів
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	ПР3	ПР4	50	100
4	4	4	4	4	4	4	4	8	10		

Де T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16 – теми 2-го модуля
ПР3 та ПР4 – практичні роботи 2-го модуля

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисциплін

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	8	10	8	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	32		32	
Модульна контрольна робота	50		50	
Разом	100		100	

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульні контрольні роботи проводяться у вигляді тестування чи письмової модульної роботи. Кожна модульна робота оцінюється в 50 балів. В цілому модуль оцінюється в 100 балів. Модуль складається із практичної і теоретичної частини, які оцінюються по 50 балів.

Критерії оцінювання курсового проекту

Курсовий проект оцінюється незалежно від теоретичного курсу. Курсовий проект на тему: «Планування житлового кварталу». Проект складається: - з детального планування житлового кварталу в М 1:1000, з нанесенням топографічної основи, на якому показано розміщення житлових і громадських будівель, їх характер, поверховість, проїзди, доріжки, зелені насадження, вулиці, які обмежують квартал.; - зонування території кварталу; - розгортка найбільш характерної забудови в М 1:200, М1:400; - типові поперечні перерізи проїздів, доріжок; - ТЕП; - умовні позначення. Об'єм графічної частини два аркуша формату А1.

Курсовий проект оцінюється в 100 балів. Курсовий проект складається із пояснювальної записки і креслення. Пояснювальна записка оцінюється до 40 балів, креслення до 40 балів, захист проекту – 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання – усний іспит. Студент отримує екзаменаційний білет, який складається із трьох теоретичних питань. До білету входять питання із теоретичного курсу, з якими студенти ознайомлені напередодні.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проектування, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються студенти, які не виконали умови договору про навчання та усі види обов'язкових робіт (самостійних завдань, рефератів тощо), передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Відповідальний працівник деканату у відомості проти прізвища такого студента робить позначку «недопущений».

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) оцінка з навчальної дисципліни. **Вона може бути виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку (індивідуальний навчальний план) до початку екзаменаційної сесії, відразу після оголошення результатів останнього модульного контролю. При цьому присутність студента є обов'язковою.** За наявності бажання підвищити рейтинг студент складає залік. Для підвищення позитивної оцінки надається одна спроба. **Незалежно від того, чи студент складає залік у зв'язку з тим, що в нього підсумкова модульна оцінка незадовільна (35-59 балів), чи з метою підвищення позитивної оцінки, викладач виставляє студенту оцінку, керуючись виключно рівнем його знань, виявлених на залікові, тобто, виходячи із 100 балів,** але при цьому виставлена підсумкова (семестрова) оцінка не може бути нижчою за підсумкову модульну оцінку.

Оцінювання рівня і якості знань студентів заочного відділення

Оцінювання якості знань студентів заочного відділення в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

- оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

- оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

- оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:
- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Оцінювання рівня і якості знань студентів заочного відділення

Оцінювання якості знань студентів заочного відділення в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Основні принципи формування системи розселення

Тема 2. Регіональні і групові системи розселення

Тема 3. Комплексна оцінка території міста. Підготовка території до будівництва.

Тема 4. Правила використання територій та забудови у місті. Охоронна історико-культурна спадщина міста

Тема 5. Особливості планування міських і сільських поселень

Тема 6. Планувальна структура міста. Загальноміський центр

Тема 7. Сельбищні території. Планувальна організація

Тема 8. Сельбищні території. Формування садибної забудови

Модуль 2

Тема 9. Виробничі території міста

Тема 10. Виробничі території міста. Технопарки і технополіси

Тема 11. Озеленені території. Комплексна зелена зона міста.

Тема 12. Курортно-рекреаційні та проридно-заповідні території міста. Курортні зони.

Тема 13. Система об'єктів обслуговування міста. Інженерне обладнання територій міста

Тема 14. Міський і міжміський транспорт у місті.

Тема 15. Структурно-планувальна організація міста

Тема 16. Соціально-економічна база розвитку міст.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання денна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
6-й семестр						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Основні принципи формування системи розселення	15	2	3	-	3	7
Тема 2. Регіональні і групові системи розселення	15	2	3	-	2	8
Тема 3. Комплексна оцінка території міста. Підготовка території до будівництва.	15	3	3	-	3	6
Тема 4. Правила використання територій та забудови у місті. Охоронна історико-культурна спадщина міста	15	3	3	-	2	7
Тема 5. Особливості планування міських і сільських поселень	7	2	2		1	2
Тема 6. Планувальна структура міста. Загальноміський центр	6	1	1		2	2
Тема 7. Сельбищні території. Планувальна організація	9	2	2		1	4
Тема 8. Сельбищні території. Формування садибної забудови	5	1	1		1	2
Модульна контрольна робота	2	2		-	-	-
Разом за модуль	89	18	18		15	38
Змістовий модуль 2						
Тема 9. Виробничі території міста	10	2	2	-	1	5
Тема 10. Виробничі території міста. Технопарки і технополіси	11	2	2		2	5
Тема 11. Озеленені території. Комплексна зелена зона міста.	11	2	2		2	5
Тема 12. Курортно-рекреаційні та проридно-заповідні території міста. Курортні зони.	15	3	3		3	6
Тема 13. Система об'єктів обслуговування міста. Інженерне обладнання територій міста	15	3	3		2	7
Тема 14. Міський і міжміський транспорт у місті.	9	2	2	-	1	4
Тема 15. Структурно-планувальна організація міста	9	2	2		2	3
Тема 16. Соціально-економічна база розвитку міст	9	2	2		2	3
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	91	20	18		15	38
Разом за семестр	180	38	36		30	76

**Структура навчальної дисципліни
(заочна форма)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
6-й семестр						
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Основні принципи формування системи розселення	15	1	1	-	3	10
Тема 2. Регіональні і групові системи розселення	14	1	1	-	2	10
Тема 3. Комплексна оцінка території міста. Підготовка території до будівництва.	15	1	1	-	3	10
Тема 4. Правила використання територій та забудови у місті. Охоронна історико-культурна спадщина міста	14	1	1	-	2	10
Тема 5. Особливості планування міських і сільських поселень	8	0,5	0,5		1	6
Тема 6. Планувальна структура міста. Загальноміський центр	9	0,5	0,5		2	6
Тема 7. Сельбищні території. Планувальна організація	8	0,5	0,5		1	6
Тема 8. Сельбищні території. Формування садибної забудови	8	0,5	0,5		1	6
Модульна контрольна робота				-	-	-
Разом за модуль	91	6	6		15	64
Змістовий модуль 2						
Тема 9. Виробничі території міста	10	1	1	-	2	6
Тема 10. Виробничі території міста. Технопарки і технополіси	10	1	1		2	6
Тема 11. Озеленені території. Комплексна зелена зона міста.	9				1	8
Тема 12. Курортно-рекреаційні та проридно-заповідні території міста. Курортні зони.	15	1	1		3	10
Тема 13. Система об'єктів обслуговування міста. Інженерне обладнання територій міста	14	1	1		2	10
Тема 14. Міський і міжміський транспорт у місті.	11	1		-	2	8
Тема 15. Структурно-планувальна організація міста	10	1			1	8
Тема 16. Соціально-економічна база розвитку міст	10		-		2	8
Модульна контрольна робота	-					

Разом за модуль	89	6	4		15	64
Разом за семестр	180	12	10		30	128

6.3. Теми практичних занять.

№ п/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	Заочна
1.	Проектування генерального плану групи житлових будинків багатоповерхової забудови	8	5
2.	Проектування генерального плану садибної житлової забудови	10	-
3.	Проектування генеральних планів виробничих територій	8	5
4.	Проектування генеральних планів громадських закладів	10	-
	Всього	36	10

6.4. Самостійна робота

№ п/п	Назви тем	Кількість годин	
		денна	Заочна
1.	Вивчити основні положення ДБН Б.2.2-12:2018, ДСТУ Б.А.2.4-2:2009, ДСТУ Б.А.2.4-7:2009	38	64
2.	Вивчити основні положення щодо формування структурних елементів сільбищних територій	38	64
	Всього	78	128

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби, які передбачає дисципліна: геодезичні зйомки, географічні карти, калькулятор

Обладнання, яке використовується при виконанні практичних робіт: ватман, лінійка, циркуль, трафарети, транспортир, гумка, олівці звичайні та кольорові, міліметровка.

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: прикладні програми (MS Office 2010, MS Windows XP), система електронного навчання Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно-комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Урбаністика : навч. посібник для студентів напряму підготовки «Будівництво» / О. С. Безлюбченко, О. В. Завальний ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 274 с.
1. Голик Й.М. Методичні вказівки для виконання розрахунку житлового кварталу. – Ужгород; УжНУ: – 2012 – 25с.
2. Голик Й.М. Навчально-методичний комплекс для курсу «Урбаністика» Ужгород; УжНУ: – 2013 – 15 с.

3. Голик Й.М., Несух М.М. Планування і благоустрій міст. Посібник. –Ужгород 2013. – 185 с.
4. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій. –К.; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлового-комунального господарства. 2018. – с.179.
5. ДСТУ Б А.2.4-2:2009. Умовні позначки і графічні зображення елементів генеральних планів та споруд транспорту. –К.: Мінрегіонбуд України. 2009. с.25с.

Допоміжна література

1. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст. Урбаністика. – Львів; – 2006. Видавництво «Львівська політехніка», 398с.
2. Осітнянко А.П. «Урбаністика» -К.; КНУБА. – 2007 - 70с.
3. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем. –К.: Видавничий дім. «А.С.С.» - 2004. 390с.
4. Шилова Т. О. Міська екологія: конспект лекцій. Київ : КНУБА, 2023. 148 с.

Інформаційні ресурси

1. Конспект лекцій з «Урбаністики» - <https://e-learn/uzhnu.edu.ua>
2. Методичні вказівки до виконання практичних завдань з «Урбаністики» - <https://moodle.uzhnu.edu.ua/course/index.php>